

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Viite: STM/1856/2018, STM044:00/2018

Lausunto hallituksen esityksestä laiksi korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuollosta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Opiskelijoiden Liikuntaliitto ry (OLL) kannattaa lämpimästi esityksen tavoitetta *turvata hyvin toimivat yhdenvertaiset opiskeluterveydenhuollon palvelut sekä yliopisto- että ammattikorkeakouluopiskelijoille* ja sen toteuttamista Kansaneläkelaitoksen järjestämänä ns. YTHS-mallin mukaisesti. OLL kunnioittavasti lausuu esityksen sisällöstä ja perusteluista seuraavaa:

4.3.6 Henkilöstövaikutukset

Maakuntien mahdollisuus hyödyntää opiskeluterveydenhuollossa työskennellyttä henkilöstöä muissa tehtävissä ja YTHS:n pyrkimys rekrytoida samaa henkilöstöä jatkamaan opiskeluterveydenhuollossa uuden tuottajan palveluksessa ovat keskenään ristiriitaisia kehityskulkuja. Ammattikorkeakoulujen opiskeluterveydenhuollossa hankittu ammattitaito tulee säilyttää muutoksessa.

YTHS:n tulee saada tukea AMK-opiskeluterveydenhuollossa työskennelleiden palkkaamiseen vanhoina työntekijöinä, jotta kertynyt ammattitaito korkeakouluopiskelijoita koskeissa asioissa ei jäisi käyttämättä. Lakiesityksen perusteluissa mainitaan, että ammattikorkeakouluopiskelijoilla on ”yliopisto-opiskelijoita enemmän ylipainoa ja [...] riskejä liittyen mm. ruokailutottumuksiin, liikuntaan ja alkoholinkäyttöön”, mutta tätä riskiä ei oteta huomioon muuten kuin poikkeustilanteisiin varatulla puskurilla. Jotta riskit eivät realisoituisi lisäkustannuksina, kertyneestä ammattitaidosta on pidettävä kiinni.

4.4 Uudistuksen vaikutusten seuranta

Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimuksen tulevaisuus on turvattava, vaikka se siirrettäisiinkin osaksi kansallista FinTerveys-tutkimusta. OLL näkee riskin, että osana isompaa kokonaisuutta KOTT:n laajuus ja siten hyödyllisyys kärsii. Lähes kahdenkymmenen vuoden seuranta opiskelijoiden terveyteen ja hyvinvointiin liittyvistä kysymyksistä on entistäkin tärkeämpää, kun palveluiden järjestäminen ammattikorkeakouluopiskelijoille uudistetaan. Muuta uudistusten vaikutusten seurantaa helpottaa terveystietojen kerääminen jo valmiina olevin menetelmin ja kysymyksin.

OLL näkee myös erityisen tärkeäksi paikallisen ja korkeakoulukohtaisen erityisasiantuntemuksen. Kuntien vastuulla tähän asti ollut ammattikorkeakoulujen opiskeluterveydenhuolto ja sen seuranta ei ole ollut valtakunnallisesti standardoitua, mutta sen erityisasiantuntemusta ei pidä sivuuttaa luottamalla vain siihen, että YTHS pyrkii palkkaamaan nykyisen AMK-opiskeluterveydenhuollon henkilöstöä.

OLL esittää seurannan erityisiin fokuksiin kahta lisäystä (lisäykset **lihavoitu**):

“Opiskelijänäkökulmaan (kuten palvelujen yhdenvertaisuus ja käyttö, tyytyväisyys, digitaalisten palvelujen käyttö, opiskeluterveydenhuollon ja muun terveydenhuollon integraation toteutuminen **ja yhteistyö korkeakoulujen muiden opiskelijapalvelujen kuten opintopsykologien ja korkeakoululiikunnan kanssa**).

Tuotannollisiin ja taloudellisiin näkökulmiin (esimerkiksi YTHS:n palveluverkon muodostuminen ja kehittyminen, rahoitukseen ja korvauksiin liittyvät käytännöt ja niiden toimivuus, palvelujen laatu ja vaikuttavuus **ja paikkakuntakohtaisen ammattikorkeakouluopiskelijoiden terveydenhuoltoon liittyvän erityisasiantuntemuksen säilyttäminen**).

Laki korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuollosta

11 §. Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon neuvottelukunta

OLL toivoo, että se otettaisiin huomioon neuvottelukunnan kokoonpanossa. Liikuntaan aktivointi on mainittu jo vuoden 2005 *Opiskelijaterveydenhuollon tavoitteiden ja sisällön kehittämistyöryhmän muistiossa* (STM 2005:6) yhtenä osana suositusta 5. Sen jälkeen OLL on yhdessä YTHS:n kanssa kehittänyt liikunnan palveluketjua osana opiskelijaterveydenhuoltoa ja pilotoinut sitä onnistuneesti myös AMK-opiskelijaterveydenhuollon toimijoiden kanssa. Liiton tehtävä korkeakoululiikunnan kehittäjänä on mainittu myös *Muutosta liikkeellä!* -toimeenpanosuunnitelmassa (STM 2013:10).

OLL kokee, että sen ainutlaatuinen, sekä yliopisto- että ammattikorkeakouluopiskelijat kattava näkemys opiskelijoiden hyvinvoinnista sekä opiskelijaterveydenhuollon ja liikuntapalveluiden yhteydestä olisi tarpeen, kun YTHS laajenee ja sen uusia palveluja sovitetaan yhteen eri korkeakoulujen, korkeakoulupaikkakuntien ja maakunt muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kanssa. Kuntien, maakuntien ja korkeakoululiikuntapalvelujen kanssa toteutettavat erilaiset liikunnan palveluketjut ovat osa näitä palveluja.

OPISKELIJOIDEN LIIKUNTALIITTO RY - OLL

Soile Koski-Aho
Puheenjohtaja

Elina Havu
Päsihteeri

Lisätietoja:

Korkeakoululiikunnan asiantuntija Teemu Palkki, teemu.palkki(a)oll.fi, 044-7800214

(1.6.2018 → korkeakoululiikunnan erityisasiantuntija Jussi Ansala, jussi.ansala(a)oll.fi, 044-7800214)